

Slovenski dom

Štev. 153

V Ljubljani, v ponedeljek 7. julija 1941-XIX

Leto VI.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redakzione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Pred naskokom na Stalinovo črto

Nemci javljajo prodor do gornjega Dnjepra in Dnestra — Uničenje sovjetske vojske v zaledju nemških napadalnih armad — Nepretrgano letalsko delovanje

Hitlerjev glavni stan, 7. julija. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Na vzhodni fronti se operacije proti tako zvanemu Stalinovi črti nadaljujejo po načrtu. Število ujetnikov od 22. junija do 5. julija je naraslo na približno 300.000 mož.

Letalsko orožje je podpiralo operacije z valovitimi napadi na zbirališča sovražnih čet in kolon. Samo na področju pri Zitomiru je bilo uni-

čenih z bombami in letalskim orožjem nad 500 sovjetskih motornih voz in uspešno zadetih 18 vlakov. Nadaljnji uspešni letalski napadi so bili usmerjeni v poslednji noči proti železniškemu in cestnemu križišču Smolensku.

Nemško letalstvo je večer sestrnilo ob izgubi 11 lastnih letal 281 sovražnih letal, izmed katerih je bilo sestreljenih v zraku 98, na tleh pa uničenih 183.

Berlin, 7. julija. s. Presnočno nemško uradno vojno poročilo pravi med drugim:

Na vzhodu se razvijajo naši boji po načrtu. Južno od Pripjetskih močvirij so naše rezerve v zaledju na več krajih prisilile k boju razbite sovražne dele armade in jih uničile. Pri tem je bilo več tisoč sovražnih vojakov ujetih.

Naši zavezniki Madžari so večer zavzeli Komelejo in Stanislavov.

Vzhodno od Minska smo dosegli Dnepr. — Drugod se nadaljuje zasledovanje sovražnika.

Iz Finske prodirajoče nemške in finske čete so kljub težavnemu zemljišču na mnogih krajih zavzele važne odseke, kljub hudemu odporu sovražnih oddelkov.

Budimpešta, 7. julija. s. Madžarsko vrhovno poveljstvo poroča: 5. julija so naše čete dosegle Dnepr. Močne sovjetske zadnje straže skušajo z zagrizenim odporom na nekaterih delih bojišča izvesti umik čez reko.

Berlin, 7. julija. s. Večerašnje nemško uradno vojno poročilo javlja, da se po načrtu nadaljujejo vojaške operacije proti tako imenovani Stalinovi črti. »Montag« piše, da te črte ne gre podcenjevati. Toda gotovo je, da bodo nemške sile znale napasti, streti in predreti tudi poslednji odpor, ki ga bo sovjetska vojska poskušala dati na tej črti sami. Gotovo je tudi to, da so v prvih dveh tednih vojne na Vzhodu bili ustvarjeni tehnični predpogoji za končno zmago.

Berlin, 7. julija. s. Dopisniki nemških propagandnih kompanij poročajo nove podrobnosti o veličastnem napredovanju nemških čet vse tja do Berezine. Iz teh poročil je med drugim razvidno, da je ena sama nemška oklopna divizija v enem dnevu osvojila tri važna mesta in prevozila od zore do mraka 150 km.

Vzhodno od Rige, poroča DNB, se nadaljuje čiščenje treh velikih gozdnih področij, koder se še skrivajo sovjetske čete.

Nemci so 29. junija pri vasi Dergazi ujeli generala Jegorova, poveljnika IV. sovjetskega letalskega zbora. Pri njem so dobili že omenjene važne vojaške listine.

Nemški izkrcevalni oddelki so igrali znatno vlogo pri osvajanju baltičskih pristanišč ter obrežnih predelov. Posebni oddelki vojne mornarice so takoj prevzeli v skrb vse pristaniške naprave in jih spet spravili v obrat.

Bukarešta, 7. julija. s. Pohod zavezniških sil, ki se je začel na moldavski fronti 2. julija, se nezadržano nadaljuje in povsod tare sovjetski odpor. Nemško-romunske motorizirane kolone so v soboto zasedle Cernovice, glavno mesto Bukovine, ki so ga pred letom dni zahtevali Rusi od Romunije. Pogled na mesto je bil tak, da romunski vojaki niso mogli več prepoznati tega kraja. Sovjetski oddelki so med umikom povsod požigali ter še enkrat dokazali, da jih navdihujejo najnižji nagibi in najbolj divjaški načrti. Zavezniške motorizirane čete so v soboto tudi že videle Kišinjev, bivšo prestolnico romunske Besarabije.

Bitke na različnih točkah tega skrajnega kosa Bukovine so bile zelo zagnjene, to pa zato, ker sta reki Seret in Suceava tvorili izborni ohrambo naravno postojanko za Sovjete.

Potrditve prijateljske pogodbe med Nemčijo in Turčijo

Berlin, 7. julija. s. Večerj opoldne so bile izmenjane odobritvene listine za prijateljsko pogodbo med Nemčijo in Turčijo. Izmenjava je bila med tajnikom za zunanje zadeve von Weizsäckerjem in turškim poslanikom v Berlinu Geredejem ter turškim podtajnikom za zunanje zadeve Acikalinom. Acikali je nalašč prispel iz Ankare v Berlin.

Ritmajster Niemack, poveljnik izvidniškega oddelka, nadporočnika oklepne polka Maercken in Buchterkirch, kakor tudi nadporočnik strelskega polka Ritz, so se odlikovali z vzorno hrabrostjo.

Pri operacijah na severnem Atlantiku je dosegla posebne uspehe neka podmornica pod poveljstvom kapitana — poročnika Scholza.

Sovražnik je metal preteklo noč na zapadno Nemčijo rušilne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je utrpelo večje izgube na mrtvih in ranjenih. Stanovanjski okraj in javna postojla so bila zadeta predvsem v Münstru in v Bielefeldu. Nočni lovci so sestrelili 7 izmed napadajočih angleških bojnih letal.

Ritmajster Niemack, poveljnik izvidniškega oddelka, nadporočnika oklepne polka Maercken in Buchterkirch, kakor tudi nadporočnik strelskega polka Ritz, so se odlikovali z vzorno hrabrostjo.

Pri operacijah na severnem Atlantiku je dosegla posebne uspehe neka podmornica pod poveljstvom kapitana — poročnika Scholza.

Sovražnik je metal preteklo noč na zapadno Nemčijo rušilne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je utrpelo večje izgube na mrtvih in ranjenih. Stanovanjski okraj in javna postojla so bila zadeta predvsem v Münstru in v Bielefeldu. Nočni lovci so sestrelili 7 izmed napadajočih angleških bojnih letal.

Ritmajster Niemack, poveljnik izvidniškega oddelka, nadporočnika oklepne polka Maercken in Buchterkirch, kakor tudi nadporočnik strelskega polka Ritz, so se odlikovali z vzorno hrabrostjo.

Pri operacijah na severnem Atlantiku je dosegla posebne uspehe neka podmornica pod poveljstvom kapitana — poročnika Scholza.

Sovražnik je metal preteklo noč na zapadno Nemčijo rušilne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je utrpelo večje izgube na mrtvih in ranjenih. Stanovanjski okraj in javna postojla so bila zadeta predvsem v Münstru in v Bielefeldu. Nočni lovci so sestrelili 7 izmed napadajočih angleških bojnih letal.

Ritmajster Niemack, poveljnik izvidniškega oddelka, nadporočnika oklepne polka Maercken in Buchterkirch, kakor tudi nadporočnik strelskega polka Ritz, so se odlikovali z vzorno hrabrostjo.

Važen obisk pri Visokem Komisarju

Ljubljana, 7. julija. s. Visoki Komisar je večer sprejel predsednika Fašistovske zveze trgovskih uslužbencev, nar. svetnika Paladina, ki ga je spremljal nar. svetnik Vagliano od tržaške podružnice te zveze. Imela sta dolg prirčen razgovor, v katerem sta proučila nekatera vprašanja, ki so nanašala na organizacijo delavstva v Ljubljanski pokrajini.

Zahvala Vis. Komisarja funkcionarjem finančnega ministrstva in Italijanske banke

Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine Eksk. Grazioli je sprejel vse funkcionarje Finančnega ministrstva in Italijanske državne banke, ki so sodelovali pri zamenjavi dinarjev v lire. Visoki Komisar je poudaril hitrost in red pri zamenjavi ter je toplo zahvalil prisotnim tovarišem. Visoki Komisar je izrazil svoje priznanje tudi varnostnim organom, ki so doprinesli k rednemu poteku poslovanja. Sestanek se je končal z vdano stisnjenimi pozdravi Kralju in Duceju.

Obsodbe saboterjev v Romuniji

Bukarešta, 7. julija. s. Vojaško sodišče je obsodilo v Konstanci poznega komunisti Sarbi Filomona s štirimi drugimi komunisti na dosmrtno ječo in prisilno delo, ker so poskušali ob času sovjetskega letalskega napada prižgati vse električne luči v Konstanci. Vojaške oblasti so dale odstraniti vse juče iz vojnega predela. V zadnjih dneh sta bila ustreljena dva juča, ker sta vohunila v korist Rusije. Nekega drugega pa so ustrelili, ker je skušal pretrgati telefonske zveze. Večji del jučev, ki so poskušali sabotažo v Moldaviji, je bil preobleden v obleke romunskih vojakov.

Stalinove zapovedi

Berlin, 7. julija. s. Stalinove zapovedi začnajo izpolnjevati. To izroča posebno zadovoljstvo angleškimi listom, ki poročajo, da boljševiške čete med umikom na črto ob Dnestru sistematično uničujejo prav vse. Urejeni so posebni strokovnjaški bataljoni, katerih naloga je, da z metalci plamenov uničujejo skladišča živeža, žitnice, senike in kmečke hiše. Drugi oddelki, ki jih sestavljajo strokovnjaki za dinamit, spuščajo v zrak mostove, železniške stavbe in proge. Tretji zastrupljajo živilo. To strahotno delo je gotovo naprjeno proti ukrajinskemu ljudstvu.

General Wavell o nujnosti ameriške pomoči za Anglijo

Buenos Aires, 7. julija. s. »La Nacion« prinaša razgovor svojega dopisnika v Kairu z generalom Wavellom. Ta spodmaknjeni »puščavski Napoleon« je odločno izjavil, da Anglija ne bo mogla zmagati brez popolne udeležbe Združenih držav v sedanjem spopadu. Dejal je, da Anglija potrebuje čimprej letal oklepnih voz, streliva, ladij in zlasti ljudi. Če bo vojna dolga, bo Anglija potrebovala človeške rezerve iz Združenih držav. Letala, topovi in ameriški oklepni vozovi ne bodo mogli odločiti o usodi vojne, toda vsakorod bodo podaljšali angleški odpor, toda tudi temu odporu so postavljene meje. Nemčijo bi bilo mogoče premagati samo v ugodnem trenutku z vdorom na njeno ozemlje in po dolgem izpravljanju z letalskimi bombardiranjem. Vdor v Nemčijo pa bi lahko izvedle samo ameriške čete.

Spopad med ustaši in uporniki

Zagreb, 7. julija. s. Oddelki hrvaške vojske in ustaške milice so izsledili in naskočili nekaj elementov, ki so pripadali bivši jugoslovanski vojski in so se po njenem razsulu razbežali v hribe, kjer so se posvetili razbojništvu. Razbojniška tolpa je bila zajeta. Pri teh spopadih je padel stotnik Mijo Babič, eden prvih članov ustaškega gibanja in poglavitnik sodelavev.

Propagandna poročila o Stalinovi črti

Rim, 7. julija. s. Angleška propaganda naznana vnaprej velik sovjetski odpor na tako imenovani Stalinovi črti. O tej Stalinovi črti ni točnih poročil, kakor sploh ni točnih podatkov o celotni sovjetski vojaški pripravljenosti. Sovjetski oblasti so to črto obdajali s popolno skrivnostjo. Ve se le, da jo je postavil inženir Pivarov, varovane Stalinov in da je ta črta nekaj, kar je v sredi med francosko Maginotjevo in nemško Siegfriedovo črto. Po Maginotjevi črti ima zunanje lice, po Siegfriedovi črti pa je povzela razpostavitev utrdb na globino. Te utrdbe naj bi bile razporejene v 100 km široki črti. Po načrtu naj bi ta Stalinova linija segala čez vso Rusijo, od Bologa do Črnega morja, potekajoč zahodno od Leningrada in Moskve čez Smolensk in Kijev. — Stalinova črta ni bila v celoti dodelana in so nekateri predeli še nedokončani. Ti predstavljajo šibke točke. Če bodo nemške napadalne sile našle kako tako šibko točko, se bodo znale okoristiti s to okoliščino. Nemška vojska, ki je uničila slovit Maginotjevo črto, ima gotovo sredstva in tehniko, da zdrobi tudi to poslednjo evropsko utrjeno črto. Tako sodijo v mednarodnih vojaških krogih, podatke o Stalinovi črti širijo iz New Yorka za propagando.

Romunski poslanik v Bratislavi je predsedniku Slovaške v imenu svoje vlade čestital, da Slovaška sodeluje z Romunijo v istem boju.

V Anglijo so od 4. julija dalje omejili porabo premoga, češ da vlada ne more jamčiti, da bo v prihodnjih mesecih na razpolago dovolj premoga, da bi bila dovoljena poraba v sedanjem obsegu.

Ducejeva navodila za gospodarsko sodelovanje med Italijo in Hrvaško

Rim, 7. jul. s. Duce je sprejel grofa Volpija di Misurata, predsednika stalne komisije za gospodarske zveze med Italijo in Hrvaško. Grof Volpi mu je podal poročilo o delu komisije na zasedanju v Zagrebu in o seji v Rimu. Dosežen je bil sporazum za izmenjavo lire in hrvaške kune, o pogojih kliringa in denarnega prometa. Dodovorili so se tudi o tem, da bodo italijanski tehnični strokovnjaki sodelovali pri gradbi železnice in cest ter pri elektrifikaciji in pri določenih

mehaničnih industrijah. Nadalje je prišlo do sporazumov glede poenotenja gospodarskega življenja v italijanski Dalmaciji in v sosednjih pokrajinah. Prav zdaj se ustanavljajo stalni uradi te komisije v Rimu in v Zagrebu, ki naj spravijo v sklad vse gospodarske odnose med obema državama. Duce je vse dogovore sprejel in podal navodila, po katerih bodo odnosi med obema sosednjima deželama še bolj tesni in prijateljski.

Vojno poročilo št. 396

Tobruk pod nepretrganimi letalskimi naskoki

396. uradno vojno poročilo pravi: V severni Afriki je naše topništvo uničilo v Tobruku dve sovražni bateriji in je zadelo ladje v pristanišču.

Letalski oddelki so napadli pristaniške naprave in zasidrane ladje, baterije ter oskrbovalne naprave. Povzročile so požare in eksplozije ter potopile manjši parnik.

V napadu v nizkem poletu proti nekemu sovražnemu letalskemu oporišču v bližini Sidi Baranija je naše lovsko letalstvo povzročilo požare na prevoznih sredstvih in vojašnicah.

Sovražnik je izvedel letalske napade na Bengazi in Derno.

V vzhodni Afriki so bile čete v Gallu in Sidamu, zmanjšane na neznatno pestico junakov, ki niso imeli več niti živeža niti municije, prisiljene, da s priznanjem časti orožja popuste pred naraščajočimi silami sovražnika, potem ko so se borile do skrajnih možnosti ter so še večer pri Gori vzdržale borbo, v kateri so prizadele sovražniku znatne izgube.

V Gondariu in drugih krajih se boji nadaljujejo.

Znatno zvišanje plač delavcem in nameščencem

Nov odločen ukrep, ki dokazuje, kakšno skrb je Visoki Komisar posvetil tudi socialnemu položaju našega človeka

Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine je ugotovil nujno potrebo, da se začasno izenačijo plače nameščencev in delavcev s povisanimi življenjskimi izdatki. Obenem je odgodel ureditev pravičnejših plač do sklenitve novih delovnih pogodb, pri katerih bo treba upoštevati življenjske potrebe za vsako kategorijo posebej, produkcijsko kapaciteto in donosnost dela.

Glede na to odreja:

§ 1. Da bodo od 1. julija 1941-XIX dalje, z dne 15. marca 1941-XIX ustaljene plače uradnikov in delavcev ter obče vseh nameščencev administracij bivše države Jugoslavije in bivše dravske banovine in drugih javnih in poldržavnih uradov, kakor tudi privatnih delodajalcev povisane v naslednji meri:

za mesečne plače manjše nego 600 lir za 20%
za mesečne plače manjše nego 900 lir za 15%
za mesečne plače manjše nego 1200 lir za 12%
za mesečne plače manjše nego 2500 lir za 10%
za mesečne plače večje nego 2500 lir za 250 lir

§ 2. Za določitev odstotka povisavanja v odnosu k plačam, odgovarjajočim za razne dele meseca, morajo biti minimalni zneski, naznačeni v § 1, izenačeni tako, da se smatra mesec enak 25 delovnim dnevom in teden enak 6 delovnim dnevom.

§ 3. Morebitna povisavanja plač, ki so stopila v veljavo pozneje nego 15. marca 1941-XIX, morajo ostati ohranjena, toda so eventualno vključena v nove plače, kakršne nastanejo z izvedbo povisikov, določenih s § 1.

§ 4. Za delovna razmerja, ki so se pričela pozneje nego 15. marca 1941-XIX, bo izenačenje s povečanimi življenjskimi stroški ugotovljeno s sporazumi, ki bodo sklenjeni med poklicnimi strokovnimi organizacijami, ter v primeru nesporazuma, od Delovnega Inšpektorata Visokega Komisarata Ljubljanske pokrajine.

Ta odlok stopi v veljavo z dnem svoje objave v Uradnem listu Ljubljanske pokrajine.

Ljubljana, 7. julija.

V celi vrsti ukrepov, ki jih je izdal Visoki Komisar v teh kratkih mesecih, odkar mu je z najvišjega mesta zaupana skrb za prebivalstvo Ljubljanske pokrajine, je odlok o nujnem zvišanju plač delavcem in nameščencem vseh vrst in kategorij, gotovo med tistimi, ki ne potrebuje nobenega posebnega komentarja. Vse uslužbenstvo in delavstvo, z njim vred pa tudi vse ostalo prebivalstvo Ljubljanske pokrajine, ga bo v svoji hvalečnosti samo najbolje komentiralo, kakor je znalo biti hvaležno vselej vsakomur, kdor se je zavzel za zboljšanje njegovega težkega gnetnega stanja, v katerem se je znašalo sprčo vojne, ki tudi našim krajem ni prizanesla.

Visoki Komisar se je že takoj po svojem prihodu v Ljubljano najprej zanimal in skušal natančno preučiti, kako ljudje tu živijo in kateri so tisti sloji, ki jim je treba najprej priskočiti na pomoč s potrebnimi ukrepi. Ugotovil je, da je treba najprej poskrbeti za to, da se prejemki delavstva in nameščencev spravijo kar se le da v sklad s življenjskimi stroški, ki so se v zadnjih

mesecih precej zvišali in niso bili več v nobenem sorazmerju s plačami. Zadnji ukrep Visokega Komisarja je korenit, saj se zvišanje plač ne nanaša samo na nekatere vrste delavstva in nameščencev, pač pa splošno na vse. S tem odlokom Visokega Komisarja je dana podlaga, na kateri se bodo te plače mogle v smislu bodočih delovnih pogodb spraviti še boljše v sklad s potrebami prizadetih. Odlok je dokaz več, kako si najvišji funkcionar v Ljubljanski pokrajini z vso očetovsko ljubeznijo prizadeva, da bi zboljšal razmere v tej pokrajini zlasti na socialnem polju, ki sprčo novih razmer tudi res zahteva največjo pozornost in brigo.

Naše ljudstvo je že dokazalo, da zna pravilno ceniti usluge, ki mu jih že nekaj mesecev izkazuje Visoki Komisar in bo z globoko hvalečnostjo sprejelo zlasti tudi njegov odločen ukrep glede zvišanja prejemkov, ukrep ki je dobil še večjo učinkovitost zlasti zaradi dejstva, da je bil te dni tudi izdan nov cenik, s katerim so določene najvišje dovoljene cene najpotrebnejšim življenjskim potrebščinam.

Vojna v zraku in na morju med Anglijo in Nemčijo

Berlin, 7. julija. Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

V borbi proti Angliji so potopile podmornice na Atlantiku 6 trgovskih ladij s skupno 33.830 tonami ter poškodovale nadaljnjo ladjo z zadetkom torpeda. Bojna letala so potopila na morskem področju v bližini Anglije v pretekli noči 2 tovorni ladij s skupno 11.000 tonami.

Nemška lovka letala so sestrelila v letalskih bitkah nad Kanalom v teku večeršnjega dne brez lastnih izgub 4 angleška lovka letala, pred norveško obalo pa 1 angleško bojno letalo.

Mornariško topništvo je sestrelilo pred norveško obalo 3 angleška letala, neka patrolna ladja pa v Kanalu 1 letalo.

Sovražnik je metal preteklo noč na zapadno Nemčijo rušilne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je utrpelo večje izgube na mrtvih in ranjenih. Stanovanjski okraj in javna postojla so bila zadeta predvsem v Münstru in v Bielefeldu. Nočni lovci so sestrelili 7 izmed napadajočih angleških bojnih letal.

Ritmajster Niemack, poveljnik izvidniškega oddelka, nadporočnika oklepne polka Maercken in Buchterkirch, kakor tudi nadporočnik strelskega polka Ritz, so se odlikovali z vzorno hrabrostjo.

Pri operacijah na severnem Atlantiku je dosegla posebne uspehe neka podmornica pod poveljstvom kapitana — poročnika Scholza.

Sovražnik je metal preteklo noč na zapadno Nemčijo rušilne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je utrpelo večje izgube na mrtvih in ranjenih. Stanovanjski okraj in javna postojla so bila zadeta predvsem v Münstru in v Bielefeldu. Nočni lovci so sestrelili 7 izmed napadajočih angleških bojnih letal.

Ritmajster Niemack, poveljnik izvidniškega oddelka, nadporočnika oklepne polka Maercken in Buchterkirch, kakor tudi nadporočnik strelskega polka Ritz, so se odlikovali z vzorno hrabrostjo.

Sovražnik je metal preteklo noč na zapadno Nemčijo rušilne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je utrpelo večje izgube na mrtvih in ranjenih. Stanovanjski okraj in javna postojla so bila zadeta predvsem v Münstru in v Bielefeldu. Nočni lovci so sestrelili 7 izmed napadajočih angleških bojnih letal.

Ritmajster Niemack, poveljnik izvidniškega oddelka, nadporočnika oklepne polka Maercken in Buchterkirch, kakor tudi nadporočnik strelskega polka Ritz, so se odlikovali z vzorno hrabrostjo.

Pri operacijah na severnem Atlantiku je dosegla posebne uspehe neka podmornica pod poveljstvom kapitana — poročnika Scholza.

Sovražnik je metal preteklo noč na zapadno Nemčijo rušilne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je utrpelo večje izgube na mrtvih in ranjenih. Stanovanjski okraj in javna postojla so bila zadeta predvsem v Münstru in v Bielefeldu. Nočni lovci so sestrelili 7 izmed napadajočih angleških bojnih letal.

Ritmajster Niemack, poveljnik izvidniškega oddelka, nadporočnika oklepne polka Maercken in Buchterkirch, kakor tudi nadporočnik strelskega polka Ritz, so se odlikovali z vzorno hrabrostjo.

Ritmajster Niemack, poveljnik izvidniškega oddelka, nadporočnika oklepne polka Maercken in Buchterkirch, kakor tudi nadporočnik strelskega polka Ritz, so se odlikovali z vzorno hrabrostjo.

Ljudsko štetje v Ljubljanski pokrajini

Popis prebivalstva nima nobenega fiskalnega namena in bodo podatki izključno le za sestavo statističnih podatkov

Za dan 31. julija 1941-XIX je v Ljubljanski pokrajini določen popis prebivalstva. Vojaki italijanske oborožene sile vseh stopenj, vstevši kr. karabinjerje in kr. finančno stražo, so izvzeti od popisa. V dneh od 26. do 30. tega meseca bodo popisni uradniki (ki bodo imeli za to posebno osebno legitimacijo) izročili vsakemu družinskemu poglavarju in vsakemu predstavniku zajednice (lastniki ali zakupniki hotelov, gostiln, penzij, zavetišč, bolnišnic, zdravilišč itd.) družinsko ali zajedniško polo, ki jo bo moral vsak družinski poglavar in vsak predstavnik zajednice skrbno izpolniti in tako popolnoma in podpisano imeti pripravljeno na dan 1. avgusta zjutraj, ko bodo popisni uradniki začeli pobirati popisne pole.

Družinski poglavarji in predstavniki zajednic se bodo morali zaradi pravilne izpolnitve popisne pole skrbno ravnati po navodilih na prvi in četrti strani pole.

Popisne pole, ki bi bile nepopolne ali pogrešno izpolnjene, se vrnejo popisancu za novo sestavo.

Kdor v popisni poli zahtevanih podatkov ne bi hotel dati ali bi jih vedoma v celoti ali deloma navedel napačno, se kaznuje v denarju od 500 do 2000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do treh mesecev.

Družinski poglavarji in predstavniki zajednic, ki jim popisi uradniki ne bi dostavili popisne pole do vstetega 30. julija, morajo sami iti ponjo v občinski urad.

Družinski poglavarji in predstavniki zajednic, pri katerih se popisne pole ne bi pobrale do vstetega 5. avgusta, jih morajo prav tako neposredno oddati občinskemu uradu.

Popis nima prav nobenega fiskalnega namena in velja za dobljene podatke najstrožja uradna tajnost. Podatki so namenjeni izključno za sestavo statističnih pregledov brez kakršne koli druge individualne uporabe.

Ljubljana, 6. julija 1941-XIX.

Visoki Komisar EMILIO GRAZIOLI.

Slovenski medicinci bodo lahko nadaljevali študije na Kr. vseučilišču v Padovi

Ministrstvo za narodno vzgojo je dovolilo, da se morejo slovenski medicinci iz Ljubljanske pokrajine, ki so študirali na belgrajskem ali drugih vseučiliščih, takoj vpisati na Kr. vseučilišču v Padovi za nadaljevanje začeti študij.

Dijaki, ki se bodo poslužili tega dovoljenja, bodo z naklonjenostjo sprejeti v padovanskem vseučilišču ki jim bo nudilo vse olajšave.

Kdor želi biti deležen teh olajšav, mora čim prej poslati univerzitetnemu rektorju prošnjo ter ji priložiti naslednje dokumente:

1. Dokumente, ki dokazujejo medicinski in kirurški študij ter izpite na belgrajskem ali drugih vseučiliščih;

2. krstni list;

3. tri fotografije, izmed katerih mora biti ena overljena;

4. potrdilo Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino, da je prošilec iz te pokrajine.

Ti dokumenti morajo biti prevedeni v italijanski jezik in overljeni od Visokega Komisarjata tako v izvirnikih kakor v prevodu. Dijaki židovskega porekla ne morejo nadaljevati študija. Prošnja in dokumenti se lahko izročijo tajništvo ljubljanskega vseučilišča, ki bo preskrbel vse drugo.

Aspiranti bodo morali pred nadaljnjimi izpiti in pred potrditvijo vpisa na padovanskem vseučilišču dokazati znanje italijanščine. Za druga pojasnila naj se obrnejo na tajništvo ljubljanskega vseučilišča, ki sprejema vpise do šestega semestra na medicinski in kirurški fakulteti za akademsko leto 1941-42-XIX.

Lesen senik in 10 voz krme je zgorelo

Ljubljana, 7. julija.

V soboto popoldne ob 15.28 je grajski čuvaj opozoril gasilce po telefonu, da gori velika šupa in da se veliki stebri dima vijejo pod nebo. Že minuto kasneje je odšlo 9 ljubljanskih poklicnih gasilcev z enim gasilskim avtomobilom na kraj požara. Požar je nastal višje od poti na Rakovo jelšo, kjer ima mestna pristava voliki lesen senik in v katerem je bilo naloženo že do vrha okrog 10 voz letošnjega sena. Na doslej še nepojasnjen način pa se je seno vnelo in gorelo. Prav tako je ogenj uničil lesen senik. Senik je bil kakšnih 25 m dolg, kakšnih 10 m pa širok. Tudi v soboto popoldne, kakor vsak dan ob lepem vremenu, so bili pri delu zaposleni številni delavci in delavke, ki so grabile seno, ga preobračale in že posušeno seno spravljali v senik. V gozdiku je imel prav tedaj opravek pri konjih neki delavec. Ko je odšel za konje po vode, pa je nenadoma izbruhnil požar. Ljudje so bili proti požaru brez moči.

Gasilci so odhiteli k lesenemu seniku pod vodstvom šefa oddelka inž. Gričarja in poveljnika Rozmana. Skupaj z ljubljanskimi prostovoljnimi gasilci in pa gasilci z Barja so takoj napeljali cevi v verižnem sistemu iz reke Ljubljanice, ki je kakšnih 500 m oddaljena od pogorišča. Gasenje pa je bilo zelo težavno, saj je vse: seno in suh les gorelo, kakor bi bilo polito s smolo. Silecem se je sicer posrečilo, da so rešili en voz, in eno kosilnico. Zgorelo pa je: vsa obleka delavk in delavcev, eno kolo, ki je bilo last hlapca, en stroj za obračanje, ena kosilnica, dva vozi, stroj za grabljenje sena in še več manjšega poljedelskega orodja. Po prvi zadušitvi ognja se je večina gasilcev vrnila domov, na kraju požara pa so ostali še nekateri gasilci kot straža. Straža je ostala še

vso nedeljo in še danes je na pogorišču, kajti veliki skladi krme še sedaj tle.

To je bil v zadnjem času gotovo največji požar v Ljubljani, oziroma v bližnji ljubljanski okolici. Na srečo pa je, da je bil senik na samem, tako da ogenj ni mogel ogražati še kakšnih sosednjih poslopij. Škoda do danes še niso mogli oceniti, bo pa vsekakor velika in mestna občina, ki je lastnica tega senika, bo morala utrpeti pač težke tisočake. Ne le, da je škoda velikega in modernega senika, temveč tudi krme, ki je letos draga in je tudi sicer ni na pretek.

Natečaj za lepak Ljubljanskega velesejma

Tiskovni urad Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino poroča:

Po odredbi Visokega komisarjata je med slovenskimi umetniki razpisan natečaj za reklamni lepak Ljubljanskega velesejma v letu 1941-XIX.

Lepak naj bi učinkovito in v barvah pokazal gospodarski pomen nove italijanske pokrajine in njegove proizvodne možnosti. Na lepaku mora biti napis »Ljubljanski velesejem 4-13 oktobra XIX«, ki mora biti zelo viden. Umetnik, ki ga bo izbrala žirija, bo dostavil naslednji napis. Fiera di Lubiana, Ljubljanski Velesejem 4-13 oktobra XIX.

Tekmovalci morajo izročiti skice s psevdonimom najkasneje do 25. julija ravateljstvu Ljubljanskega velesejma. Istočasno morajo izročiti v zaprti kuverti svoje pravo ime in natančen naslov. Na kuverti sme biti samo psevdonim.

Žiriji bo predsedoval Visoki Komisar. Nagrade so določene takole: prva nagrada L 3000, druga 1000, tretja 500 in četrta 500. Nagradjeni lepaki ostanejo last Ljubljanskega velesejma.

Včerajšnja nedelja

Ljubljana, 17. julija. Nedeljsko jutro je bilo čemerno, nizke megle so se zgodaj zjutraj vlačile nizko pri zemlji, kasneje pa so se dvignile. Nebo je bilo oblačno in mnogim so bili prekriti načrti za nedeljski izlet, kajti vsak je pričakoval mokrega blagoslova izpod neba. Pa ni bilo nič z močjo. Nasprotno, nebo se je celo nekam zjasnilo proti poldnevju in sonce je pokukalo izza oblakov.

Dopoldanska promenada je bila sila živahna, kako pa tudi ne bi bila, ko so pa skoro vsi izletniki, razen najbolj korajžnih, ostali doma. Aleksandrova cesta je bila polna mladine. In moda, moda, da ste jo videli. Kakor v kakšnem Parizu. Vse mogoče obleke in še vse bolj mogoče ali nemogoče ženska pokrivala si mogel videti. Skratka, bil je zbran evet ljubljanske mladine. Stevilne sprehajalce je kratkočasila vojaška godba, ki je bila na konjih. Igrala je pred Narodnim domom. Mnogo so imeli godbeniki hvaležnih poslušalcev. Veliko je odobravanja in to po pravici. Igrali so izvrstno in pohvalo zaslužili. Hitro je minilo dopoldne. Popoldne so pa spet kolesarji zasedli svoje »konje« in jo mahnil v bližnjo ljubljansko okolico, na nekaj decij vina in na prigrizek. Bilo je popoldne kakor nalašč za kolesarjenje. Ni bilo niti prevroče, niti prehladno. Ceste so bile polne živahnih kolesarjev in trume pešcev so hitele v naravo, največ jih je hitele proti Fužinam in še naprej proti Zalogu.

Tudi mnoge kopalec čemerno vreme ni uplašilo. Nekateri, ki so hoteli biti ves dan na prostem, so jo že dopoldne ubrali proti bregovom rek, kjer so potem do kasnega večera ostali in se naužili sonca in iger. Da, prav živahno je bilo ob bregovih Save, toda nič manj veselo na kopališču na Ljubljani, ali pa tam ob bokalskem gradu. Tisti pa, ki so vajeni mestnega kopališča, so jo mahnil kar na Ilirijo. Tudi tu je bilo živahno kakor ob najlepših delavnih dnevih.

Sicer pa je bilo mesto popoldne precej pusto. Ulice skoro prazne. Meščani so malo počivali. Proti petih pa so šele prilezli iz hiš in tedaj je tivolski park kar oživel. Bilo je mladine, otrok in priletnih ljudi, ki so se naužili svežega zraka in se sprehodili. Tudi tu je sprehajalec zabavala vojaška godba, ki je imela svoj vsakonedeljski koncert na vrhnjem koncu glavnega sprehajališča. Igrali so same komade iz znanih oper. Tudi tu so bili gadbeniki deležni velikega odobravanja. Kar do osmih zvečer je trajal koncert. Potem pa so odšli godbeniki, pa tudi sprehajalec na večerjo. Zvečer so bili gostilniški vrtovi lepo obiskani. Mnogo ljudi je šlo tudi h gledališkimi predstavami, pa tudi kinematografske dvorane so bile dobro zasedene, posebno pri večernih predstavah.

Takšna je bila torej včerajšnja nedelja. Če hočemo biti odkriti, lahko rečemo, da je bila kar lepa in moremo biti z njo le zadovoljni.

Koncert „Ljubljanskega Zvona“

Ljubljana, 5. julija.

Snoči je pevsko društvo »Ljubljanski zvon« priredilo v veliki filharmonični dvorani svoj koncert mešanega in moškega zbora. Samospeve pa je izvajala operna pevka sopranistka ga. Vidaličeva. Dvorana je bila dobro zasedena, kar je tem bolj razveseljivo z ozirom na to, da je zdaj čas za koncerte zaradi vročine precej neprimeren. »Ljubljanski zvon« je občinstvo toplo sprejelo in mu zadovoljno pleskalo. Mešani zbor je zapel v prvem delu štiri pesmi: Oskarja Deva »Prelepa

Kanonik dr. Alojzij Zupan

Ljubljana, 7. julija.

V soboto popoldne je za vedno zatisnil oči kanonik dr. Alojzij Zupan. Smrt ga je doletela, ko si je na Dolenjskem ogledoval svoj mali vinograd. V petek je odpotoval iz Ljubljane na Dolenjsko in kdo bi mislil, da se ne bo več vrnil živ domov.

Pokojnikovo truplo so pripeljali na njegov dom, kjer so ga položili na mrtvaški oder. Stevilni prijatelji in znanci, ki so poznali dobrosrčnega pokojnika, ga hodijo v trumah kropiti.

Pred nedavnim je praznoval kanonik dr. Al. Zupan 50-letnico življenja, ves vever in čil in kdo bi mogel misliti, da so mu bile že takrat ure štete. Srčna kap mu je pretrgala nit plodonosnega življenja. Sredi dela, polnega lepih načrtov, mu je bela smrt ustavila korak.

Danes popoldne ob 4 bo njegovo truplo blagoslovljeno v stolnici, nakar bo pogreb na pokopališču k Sv. Križu.

Pokojnika bomo ohranili v častnem spominu, njegova duša pa naj najde mir pri Bogu!

je Selška dolina«. Matije Tomca »Napolnico«, dr. Benjamina Ipavca »Ej tedaj« in prelepo »Nazaj v planinski raj« Antona Nedvéda. Zadnje je zbor najlepše zapel, za kar je žel posebno veliko odobravanje. Sledili so samospevi ge. Vidaličeve, ki je zapela Josipa Pavčiča »Uspavanko«, Jurija Flajšmana »Metuljček« in Nika Štritoja »Micka bi rada Jurka dobila«. V tretjem delu je nastopil moški zbor s štirimi pesmimi: Zorko Prelovec »Nageljni rdeči«, Anton Forster »Zvonikarjeva«, France Marolt »Vojaška«, ki je kakor vedno tudi sedaj zaradi svoje popularnosti in lepote ljudskega speva vzbudila še posebno toplo pozornost in jo je moral zbor s tremi solisti ponoviti. Dalje je zbor zapel še Danila Bučarja »Tam kjer pisana so polja«. Zadnji del je vseboval štiri mešane zборе in sicer Zorka Preloveca »Pomlad«, Petra Jereba »Črn mož«, dobro pesem Emila Adamiča »Kresovale tri devojke« po narodnih motivih in Tomčevo »Vlahič« na motive belokranjske folklore, prav zanimivo in dobro napisano skladbo. Zadnje je zbor tudi še najboljšo podal. Moški zbor »Ljubljanskega Zvona« je po glasovni uravnovešeni šibkejši od mešanega, ki je pa v sopranih v višinah nekoliko rezek in še nehomogen; alt je premalo prodoren in v zvočku še ne dovolj enoten. Basi so najlepši, dočim je tenor dovolj močan v mešan postavi. Sam moški zbor pa ima nekoliko prešibke druge tenorje in prve base. Dirigent g. Dore Matul zbor dobro vodi in ga skuša privedi v prepričljivejšo postavo. Za ta koncert je občinstvo bilo ovidno hvaležno. Saj so bili letos zelo redki zborovski koncerti. Pri klavirju je go. Vidaličeva spremljal g. Samo Lovše. Sinošnji večer je prav lepo uspel in upamo, da bo zbor dal v prihodnji sezoni še podobne koncerte.

Tvrdba AVG. AGNOLA sporoča žalostno vest, da je po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, umrl njen zvesti sotrudnik, gospod

IGNAC KRKLEC

STEKLARSKI PREDELAVEC

Pogreb bo v ponedeljek, dne 7. julija ob pol 3 popoldne z Zal iz kapele sv. Krištofa k Sv. Križu.

Zvestemu in vzornemu sodelavcu ohranimo časten in trajen spomin.

Ljubljana, dne 6. julija 1941.

Tvrdba AVG. AGNOLA

NOVA ZALOŽBA

knjigarna, založništvo, trgovina s pisarn. potrebščinami
naznanja, da nam je dne 5. julija nenadna smrt ugrabila našega zvestega in skrbnega zadružnega sodelavca, poslovođjo, gospoda kanonika

dr. Alojzija Zupana

Pogreb pri Sv. Križu bo danes, v ponedeljek, ob 4 popoldne po blagoslovitvi trupla v stolnici.

NOVA ZALOŽBA mu bo ohranila hvaležen in časten spomin za vse njegovo požrtvovalno gospodarsko delo v prosoh zadružnemu podjetju.

Pravični Bog mu bodi plačnik!

Nenadoma je Bog poklical k Sebi našega zaslužnega sodelavca — dolgoletnega podpredsednika upravnega sveta, gospoda

DOKTORJA

ALOJZIJA ZUPANA

stolnega kanonika in konz. svetnika

Njegovo truplo bomo spremili k zadnjemu počitku v ponedeljek, 7. julija, ob 4 popoldne iz stolne cerkve sv. Nikolaja na pokopališču k Sv. Križu.

Za požrtvovalno in nesebično delo mu bodi Bog plačnik!

Naj počiva njegova duša v miru!

Upravni in nadzorni svet
Centralne vinarne d. d., Ljubljana.

Pomembna cestna dela v novomeškem okraju

Omogočil jih je Visoki Komisar Eksc. Emilio Grazioli s tem, da je dal na razpolago potrebne kredite

Novo mesto, 5. julija. Iz razumljivih razlogov je delo okrajnega cestnega odbora v Novem mestu od začetka vojne pa tja do srede maja več ali manj počivalo. Uslužbenici so namreč bili pri vojakih in je precej časa trajalo, da so se po razsulu Jugoslavije vrnili na svoja službena mesta. Zato in pa ker je primanjkovalo kreditov, je delo moralo počivati. Cim pa so se razmere normalizirale in je Visoki Komisar v Ljubljani prevzel vodstvo vseh poslov bivše banske uprave, se je tudi v tem oziru kmalu obrnilo na bolje in je zato tudi cestni odbor v Novem mestu mogel začeti z živahnim delom. Po nalogu Visokega Komisarja, ki je dal na razpolago večje kredite, je cestni odbor sredi maja začel z velikimi deli na pokrajinskih (bivših banovinskih) in subvencioniranih in dovoznih cestah. Visoki komisar je cestnemu odboru dal nalog, naj s podeljenimi krediti predvsem vse te ceste razširi, ovinkom da večjo prednost, očisti jarke in zakrpa razdrta cestišča. Pri teh delih je sedaj

zaposlenih nad 250 delavcev iz vrst najrevnejših domačinov

v okraju in priseljencev. Ti delavci imajo pri 10 urnem delu 23 lir dnevne mezde, kar bi poprej znašalo 60,53 dinarjev.

Hvalevredno pri teh delih je veliko razumevanje, ki ga je pokazalo naše ljudstvo, ko je bilo treba za razne razširitve žrtvovati zemljo. Prizadeži lastniki zemljišč so potrebne komplekse zemlje dali brezplačno na razpolago in s tem pokazali svoje razumevanje za potrebe skupnosti, ki so obenem tudi potrebe vsakega posameznika.

Trenutno se s sredstvi rednega proračuna okrajnega cestnega odbora in izrednih kreditov, ki jih je dal na razpolago g. Visoki Komisar, kot eno večjih del predeluje pokrajinska cesta v Tihoboju v občini Mirna. Pri tem delu je dobilo zaposlitev mnogo delavcev in voznikov. Te dni bo okrajni cestni odbor nadaljeval tudi z deli na cesti Žužemberk—Sela pri Šumberku—Radohova vas. Ta cesta bo za Žužemberk in vso njegovo okolico veličastnega pomena, ker bo potem vse promet šel ne več po dolgi cesti proti Stični, marveč po mnogo krajši in modernore urejeni cesti na postajo v Radohovi vasi. Pri teh delih so poleg delavcev iz vrst domačinov

zaposleni tudi dijaki

Trenutno je tukaj zaposlenih 25 dijakov, ki prejemajo poleg mezde še brezplačno stanovanje in hrano. Zaposlitev dijakov pri cestnih delih je za nas povsem nov pojav, ki je med tamšnjim ljudstvom vzbudil razumljivo pozornost in zanimanje.

Kot tretje večje delo se obeta rekonstrukcija pokrajinske ceste proti Dolžu pri Čremošnjicah, kjer bodo zgradili tudi nov betonski most.

Proračun za gramoz 653.525 din

V teh dneh se bodo na sedežih nadzorniških okolišev v novomeškem okraju vršile oddaje dobave gramozov za vse pokrajinske, subvencionirane občinske in dovozne ceste.

Prisrčna in mikavna, humorna in glasbeno vredna opereta je Schubert-Berthéjevo delo »Pri treh mladencih«. Nastalo je na ta način, da je avtor Berthé zbral nekaj najlepših Schubertovih pesmi in jih povezal z dejanjem iz Schubertovega življenja v celoti. Premiera je predvidena za ta teden.

Svčarske tovarne prvovrstnih ur **ALPINA** iščejo zastopnike in poverjenike v glavnih centrih Ljubljanske pokrajine. — Ponudbe (italijansko, nemško ali francosko) na glavno zastopstvo.

Le fabbriche svizere di orologi di gran classe **ALPINA** cercano rappresentanti e concessionari nei centri principali della Provincia di Lubiana. — Offerte alla rappresentanza generale (corrispondere in italiano, tedesco, francese).

CASALPINA - Bologna, Via Rizzoli 6

Cravattificio Giuntini, Via Vitruvio 7, Milano. Specialista in cravate tinte unite e fantasie, invariabili, sportive, per bambini, letituti e divise. Scarpe e fazzoletti da collo per uomo e donna. Campionario contro assegno antipolo.

izdelovalnica kravat Giuntini, Via Vitruvio 7, Milano. Specialista in cravate tinte, unite e fantasie, invariabili, sportive, per bambini, letituti e divise. Scarpe e fazzoletti da collo per uomo e donna. Campionario contro assegno antipolo.

Charlie Chan v San Francisco

»V redu,« je odvrnil Kirk. »Poslal ga bom, da mi kupi ribički pribor za lov vseh vrst rečnih in jezerskih rib. Jaz dejansko nimam časa za te vrste športa, toda nekega dne mi bo ta pribor vendarle koristil.«

Deset minut pred deseto je Chan vstal in vzel klobuk. Hotel je osebno priiskati gospo Garland in jo popeljati v vilo.

Ko je prispel dol, se je postavil kot stražnik pred vhod v nebotičnik.

Morrow in Flanery sta vstopila v hišo. Chan ju je lahkonno pozdravil. Vsa začudena sta onadva odšla navzgor. Pri vratih ju je sprejel Kirk.

»Tukaj sva,« je rekel Flanery. »Vprašujem se, kaj bo sedaj Chan potegnil iz svoje čarovniške torbe. Če me je samo po nepotrebnem ljubekel in če sem zastoj prišel semkaj, ga bom takoj poslal nazaj na Havajske otoke. Danes imam vse preveč dela, da bi se mogel motiti s takšnimi drobnarijami.«

»Nikar se ne bojte, Chan ne bo storil ničesar, s čimer bi vam kradel čas,« mu je preprečevalno odgovoril Kirk. »Sicer pa, ali ste sploh pazili na dekle iz dvigala?«

gala? Na Jenny Jerome, ali kako se že imenuje? Vaše orlovsko oko gotovo ni nehalo spremljati njenih kretenj.«

»Hm, da, moji detektivski so jo zasledovali.«

»Pa so našli kaj novega?«

»Ni! Ona stanuje v sobi v Powell Streetu, pa nikoli ne gre ponoči zdoma in se bavi samo s svojimi stvarmi, vsaj kolikor se je dalo dosej dognati.«

Ob vhodnih vratih je Chan sprejel gospo Garlandovo.

»Prihajate točno. Točnost je lepa čednost.«

»Zares, ne vem pa, kaj bi spet radi od mene. Pred nekaj dnevi sem vam bila vse do zadnje plitvice povedala.«

»Prav imate. Ali pa hočete biti spet toliko ljubekelvi in oditi z menoj? Odsila bova gor v vilo.«

V dvigalu je bila tedaj zaposlena neka črnolaska. Oba sta vstopila v salon Kirkove vile.

»Nadzornik... gospodična Morrow, vsi točno zbrani, je zadovoljen pripomnil Chan. »Gospa Garland, bodite tako ljubekelvi in sedite.«

Igralka je ubogala, toda na obrazu stopnje

se ji je bralo, kako je bila radovedna nad tistim, zaradi česar je bila poklicana. Z očmi je iskala Flaneryjev pogled.

»Gospod nadzornik, kaj pa želite od mene?«

Flanery je zmignil s svojimi širokimi pleči.

»Jaz? Nič. Tovariš Chan trdi, da je prišel na sijajno misel.«

»Da, jaz sem krivec, gospa Garland. Upam, da vas preveč ne zadržujem.«

Niti najmanj ne.

»Nekdo ste mi pripovedovali o Mary Lantelly, ki je na čuden način izginila iz Nice. Ali ste jo od tedaj sploh videli?«

»Ne. Od tedaj je nisem več videla.«

»Pa mislite, da bi jo mogli takoj spoznati, čim bi jo srečali?«

»Kajpada. Brez nadaljnje! Saj sva si bili najboljši prijatelji.«

Siljaste Kitajčeve oči so se pobesile.

»Prosim vas, kajti to je zelo važno in resno vprašanje: ali obstoji morebiti razlog, ki bi vam branil, da bi jo spoznali tudi pred nami?«

»Če bi jo videla, bi vam povedala... toda prepričana sem...«

»Dobro. Prosim vas, ne odmaknite se od tukaj, dokler se ne vrnem.«

Chan je hitro odšel v dvajseto nadstropje.

Vsi, ki so bili zbrani v salonu, so se močje spogledovali. Čez nekaj trenutkov se je Chan ponovno pojavil v salonu. Z njim je prišla Grace Line, dekle iz dvigala, za katero je gospa Andberry povedala, da se je nekoč imenovala Jenny Jerome.

Ta je vstopila v sobo in obstala zraven vrat. Sončni žarek je padel na njen obraz in tako poudaril ostrost črt njene profile. Gloria Garland je nenadoma vstala:

»Marija!« je vzkliknila. »Mary Lantelly! Od kod vi tukaj?«

Na vseh obrazih se je pojavil izraz največjega začudenja, izzvenili na Chanovem, ki je zmagovalno sijal.

Mlada žena pa se ni niti najmanj razburila:

»Dober dan, Gloria! Drago mi je, da vas spet vidim.«

»Toda kako ste izginili, draga moja? In zakaj?«

Dekle iz dvigala jo je prekinilo:

»O tem pa drugič...«

Nenadoma pa je skočil Flanery kakor strela:

»Čujte, vil Sedaj bomo razčistili vso stvar. Ali ste vi Mary Lantelly?« je strogo vprašal dekle, kakor da bi jo že imel pred seboj na zatožni klopi.

»Tako sem se imenovala prej.«

»Peli ste v isti skupini, v kateri je bila tudi gospa Garland, namreč v Nici pred enajstimi leti. In nekega dne ste izginili.«

»Tako je.«

»In kaj?«

»Nisem hotela več ostati pri gledališču. Če bi ostala, bi morala s to stvarjo nadaljevati. Zato sem pa pobegnila.«

»Oho! In pred sedmimi leti... ste bili v New Yorku maneken v neki modni trgovini. Pisali ste se Jenny Jerome. In spet ste izginili.«

»Iz istega razloga. Zaposlitev mi ni več ugrajala, pa sem — izginila.«

»In zakaj ste vsakokrat spremenili tudi ime?«

»Zato, ker sem vedno hotela življenje začeti znova.«

Flanery jo je strogo pogledal:

»V vašem primeru gre za nekaj, kar je videti zelo sumljivo. Vi veste, kdo sem jaz?«

»Po vsem videzu ste vi policist.«

»Zadeli ste.«

»Ker nisem storila ničesar kaznjivega, zato nimam razloga, zakaj bi se bala policije.«

»Možno... toda... povejte mi, kaj veste o siru Frederiku Bruceju?«

Koledar

Danes, ponedeljek, 7. julija: Vilibald, šk. Torek, 8. julija: Elizabeta.

Obvestila

Nočno službo imajo lckarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, mr. Murnayer R., Sv. Petra c. 78.

Za upokojenim kanonikom dr. Alojzijem Zupanom bo slovesna zadušnica z biljami jutri, v torek, ob 8 v stolnici sv. Nikolaja.

Kakršno koli zaposlitev nujno išče brezposelni inteligent, inženir ter absolutni trgovske akademije. Dosedaj je služil kot knjigovodja, korespondent ter reklamni strokovnjak; zadnjih pet let pa kot novinar, dober gospodarski praktik in ekonom. Ker mora preživljati tudi družino, nujno prosi prav vsake zaposlitve kjer koli! Uredništvo ga priporoča ter prosi za cenjeno ponudbo na naše uredništvo.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Ponedeljek, 7. julija: Via mala. Izven. Znižane cene. Igra skupina mariborskih slovenskih igralcev.

OPERA

Začetek ob 20

Ponedeljek, 7. julija: Zaprti. Torek, 8. julija: Zaprti. (Generalna.) Sreda, 9. julija: Traviata. Izven. Gostovanje Kraljeve rimske opere. Četrtek, 10. julija: Madame Butterfly. Izven. Gostovanje Kraljeve rimske opere. — Obe predstavi razprodani.

Nov cenik — veljaven od 8. julija dalje

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na podlagi navedenih števil 17 z dne 9. maja 1941-XIX določil naslednje maksimalne cene za prodajo na debelo in na drobno za spodaj navedeno blago:

a) Na drobno

1. Kruh, testenine, moka, riž, fižol itd.: kruh iz enotne moke: v kosih od 100 gr kg L 2,20, v kosih od 100 do 200 gr 2,05, v kosih od 200 do 500 gr 2.—, v kosih od 500 do 1000 gr 1,90. — Navadne testenine iz bele moke kg L 6,65. — Pšenična moka (običajne vrste): I. nišlarica kg 3,60, II. enotna 2,10. — Koruzna moka: fina kg 1,65, zdrob 1,75. — Riž kg 3,70. — Fižol: nizke vrste I. kg 8,60, nizke vrste II. kg 8,25, visoke vrste (preklare) 3,80. — Krompir (vrste Oneida) 0,95.

2. Olje, maslo, mast, slanina: jedilno olje liter L 9,60, čajno maslo kg L 22,80, navadno maslo kg 20,50, slanina sveža kg 11,80, soljena 12,80, prekajena 15,20, mast lt 15,20.

3. Mleko, sir, jajca: mleko liter L 1,60, sir ementalce kg L 17,85, sir trapist kg 16,70, jajca nad 58 gr komad 0,75, jajca pod 58 gr komad 0,65.

4. Sladkor, kavni nadomestki: sipa kg Lir 7,05, koeke 7,80, cikorija kg 10,75, figova kava 11,10, žitna kava sladna (ala Kneipp) 8,60, ržena kava v orig. zavrtkih 8,45, ječmenova kava v orig. zavrtkih 6,85, ječmenova kava prosta 5,40.

5. Sunka, salame in klobase: prekajena sunka kg L 15,20, kuhana sunka 28,50, hrenovke 18,70, safalada 12,10, šunkarica 15,20, letna klobasa 19,30, lovske klobase 9,10, kranjske klobase 18,25.

6. Sveže meso: a) volovsko prednji del kilogram L 7,60, zadnji del 8,35, krave prednji del 6,45, zadnji del 7,20; goveje drobovje: jezik kilogram L 9,10, pljuča 3,05, srce 6,85, jetra 6,85, vrtnica 6,85, ledvice 7,60, vampi 3,80, glava 3,05, možgani 7,60; b) telečje meso prednji del kg L 8,35, zadnji del 9,50; telečje drobovje: jetra 9,90, pljuča in srce 6,85, možgani po kosu 3,80, priželjce kg 9,90, jezik 8,35. — Pri prodaji mesa brez kosti je dovoljeno zvišanje cene do največ 25%. Priklada drobovja in kosti ne sme presegati 20% teže. — c) Kostrunovina kg L 7,20; d) svinjina: prednji del kg L 10,65, zadnji del 11,80, salo 12,55. — Pri prodaji mesa brez kosti je dovoljeno zvišanje cene do največ 25%.

7. Kurivo in milo: Premog Krajina: koso-vec 100 kg L 19,40, kockovec 100 kg 18,60. — Premog Kočevje: kosovec 100 kg L 13,70, kockovec 100 kg 12,55. — Drva: mehka za prostorni meter L 41,80, mehka v kolobarjih po 18 kg L 4,45. — Drva trda: I. vrste za prostorni meter L 88,15, II. vrste za prostorni meter L 84,35, III. vrste za prostorni meter L 76,75. Cene za drva veljajo za razčignana, postavljena na dom kupea. — Bukovo ogelje kg L 1.—, milo: enoten tip s 50% masne kisline kg L 9,80, s 40% masne kisline kg L 8,45.

b) Na debelo

1. Testenine, moka, riž, fižol itd. Navadne testenine iz bele moke 100 kg 581,40 lir, pšenična moka (običajne vrste): I. (nišlarica) 823 lir, II. (enotna) 190 lir, koruzna moka: fina 148 lir, zdrob 156 lir; fižol: nizke vrste I. 823 lire, nizke vrste II. 285 lir, visoke vrste (preklare) 842 lir; krompir (vrste Oneida) 76 lir.

2. Olje, maslo, mast in slanina: jedilno olje 100 kg 899,50 lir, slanina osoljena 1132,40 lir, mast I. 1330 lir.

3. Sir: ementalce 100 kg 1444 lir, trapist 1368 lir 100 kg.

4. Sladkor, kavni nadomestki: sipa 100 kg 632,70 lir, koeke 699,20 lir. Cena za proizvajalca: cikorija 1 kg 8,15 lir, figova kava 9 lir, žitna

Posebni poročevalci agencije Stefani popisuje vojno razdejanje na vzhodnem bojišču

Pogled na Lwow, glavno mesto Galicije

Vzhodno bojišče, 5. julija. s. Manjša skupina časnika, med katerimi je bil tudi poseben dopisnik agencije Stefani, je z dovoljenjem nemškega vrhovnega poveljstva obiskala del bojišča. Stefanijev poročevalci piše med drugim:

Na približno 100 km dolgi poti smo našli na številne nemške motorizirane in blindirane kolone, ki so se pomikale proti vzhodnemu bojišču. Na ozemlju generalne gubernije je bilo mogoče ugotoviti, da so izginili vsi sledovi poljske vojne iz leta 1939 sprito velikopoteznih obnovitvenih del. Med prebivalstvom poljske gubernije vlada veliko zanimanje za potek sedanjih bojov. Vse govori samo o tem. Na odseku pri Javorovu, ki leži ob cesti proti Lwovu, smo našli na prve sledove silovitih bojov: tanki, ožgani in razdejani leže po cestah, poškodovane in porušene so hiše, po poljih pa zijajo globoke lijakaste jame, ki so jih naredile bombe. Razdejani sovsjetski tanki so vseh vrst in velikosti — od 5 do 70 tonski. Ob eni sami cesti smo jih mogli naštetih nad 200. Bili so vrženi iz bojne vrste.

Tudi v Lwovu se je razbesnel bojni metež. Predvsem so bile razdejane in požgane hiše. Na številnih križiščih leže avtomobili, med njimi nekaj 90-tonskih s 150 mm topovi.

Nazaj grede so časnika potovali skozi Przemisl, ki je bil, kakor znano, za časa svetovne vojne ena najmočnejših utrd. Tudi tu so se morali odigravati siloviti boji: vsepovsod se poznajo njihovi sledovi, po cestah pa so velike količine razdejanega sovražnega vojnega materiala.

V nekem kraju v generalni guberniji so časnika obiskali rusko ujetniško taborišče. Tu so bila zastopana vsa plemena, ki žive na ozemlju Sovjetske zveze. Med njimi je bilo tudi mnogo Azijcev. Med ujetniki so bili številni mladeniči

stari 16 do 18 let, ki so pripovedovali, da so bili prisiljeni zapustiti svoje domove in se prijaviti vojaškim oblastem. Rekli so jim, da gre za navadne orožne vaje. Nek sovsjetski general, ki je bil prav tako v tem ujetniškem taborišču, je pripovedoval o razmerah, ki vladajo v rdeči vojski ter med drugim dejal, da je ta vojska vse prej kot organizirana ter da njena disciplina temelji bolj na nasilju političnih komisarjev.

Posledice napačnega dihanja

Da si pomirite živce, poslušajte
žuborenje potokov

Zdravnika dr. Hieronim Weiss in Harold Behrend sta predložila Zdrženju zdravnikov v državi New York znanstveno razpravo o tem, kako važno je za človeka pravilno dihanje. Med drugim trdita, da znajo naravno dihati samo majhni otroci, dočim so se odrasli ljudje v tem oziru zelo grdo razvadili, kar jim tudi hudo škoduje. V človeškem telesu se pojavljajo številne motnje, ki imajo svoj vzrok v preveliki napetosti živcev. Če hočemo pomiriti živce, je poleg pravilnega dihanja zelo priporočljiva vroča kopel, masiranje in sončenje, ali vsaj umetno obsevanje. Omenjena zdravnika priporočata vsem, ki nimajo mirnih živcev, naj poslušajo čim pogostejše žuborenje potokov ali pa lahko glasbo. Nenormalno dihanje vpliva na krvni obtok in na živčevje. Napačno dihanje lahko povzroči glavobol ter bolečine v ramah in prsih, kakršnim zdravnikom pravijo z učenim izrazom »angina pectoris«.

Nov serum zoper rumeno mrzlico

Doseženi so bili že lepi uspehi, ki bodo mnogo pripomogli za uspešno naseljevanje v Afriki

Med predavanji na nekem nemškem zborovanju zdravnikov je zbudilo največje zanimanje poročilo prof. Bielinga o odkritju novega seruma proti rumeni mrzlici, ki še vedno kosi le tujce v tropičnih krajih, ker doslej še nismo imeli zares učinkovitega sredstva zoper to stransko bolezen, ki jo prenašajo komarji.

Marburški profesor Bieling je najprej poudaril, da ošpice pri nas razmeroma niso nevarna otroška bolezen samo zato, ker je vsak odrasel človek med nami prebolel to bolezen in je zaradi tega imun proti njej. V državah južne Amerike napade prav tako rumena mrzlica samo otroke domačinov, priseljenci pa čisto tudi v poznějšíh letih obolijo za to boleznijo. Odkritje seruma zoper to bolezen pa omogoča s pravočasnim cepljenjem, da se obvarujejo tudi odrasli pred njo. Že sama nevarnost, da se bolezen naleze, je močno zmanjšana po tem postopku, če se pa bolezen vseeno prikaže, nati tukaj že na zavarovano telo.

Izumitev cepiva zoper rumeno mrzlico pa ima svojo posebno zgodovino. Povzročitelj te bolezni ima namreč to lastnost, da uspeva samo

ob prisotnosti živih celic in ga zato ni mogoče vzgajati in delati z njim poskuse. Deli tkiva pa, ki smo jih še žive položili v solno raztopino, dajo primerno redišče, na katerem bolezenske klice rasejo in se dajo tudi oslabiti, če jih zaporedoma večkrat prenesemo na nova redišča. Po 58 takih prenosih na mišje in potem na kokoške zametke se je to posrečilo. Ker napadajo povzročitelji rumene mrzlice predvsem živčevje, so morali le ti še preko 160 koških zametkov (embrijev), ki so jim prej odstranili svojo živčno snov. Sedaj so bile klice že tako preproste, da niso več škodile opicam, vendar pa so jim podelile imunizacijo. Po primernih preizkusih so sedaj že na stotine ljudi cepili z novim cepivom in jih tako obvarovali rumene mrzlice. Ta uspeh pomeni prav mnogo za uspešno kolonizacijo Afrike.

Amerikanski črnce Archie Harris, ki študira na vseučilišču v Indiani, je na treningu vrgel disk kar 54,84 m daleč. Rekord pa ni bil priznan, ker ni bilo zraven potrebne komisije. Ko je bila pa prisotna komisija, je vrgel disk spet 53,26 m daleč, kar je tudi boljše od svetovnega rekorda.

Lastništvo listov

»Slovenec«, »Slovenski dom« in
»Domoljub«

sporoča, da je nenadno v Gospodu zaspal
njegov večletni in zelo zaslužni sodelavec,
gospod

kanonik, doktor

ALOJZIJ ZUPAN

Listi bodo ohranili nanj
vedno časten spomin!

Njegovo truplo bo blagoslovljeno v ponedeljek, dne 7. julija ob štirih popoldne v stolnici sv. Nikolaja, od koder se bo razvil pogrebni sprevod na pokopališče Sv. Križa.

Njegova duša naj se odpočije v Bogu!

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je dne 5. julija nenadno umrl naš dobri brat, stric in svak, prečastiti gospod

dr. Alojzij Zupan

kanonik stolnega kapitlja v Ljubljani

Pogreb pokojnika bo v ponedeljek, 7. julija ob 16 iz hiše žalosti, Vodnikov trg 4, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

Bled in Št. Vid nad Ljubljano, dne 6. julija 1941.

Rodbine: Zupan, Vrevc, Burja

Maršal Italo Balbo

Italijanski roji nad svetom

Stormi d'Italia sul mondo
Senca bridkosti.

vai megle nam nenadoma zakrije rtič Skagi. Toda kmalu se megla razredči in izgine, tako da moremo videti trideset metrov pod seboj sive ribiške hišice. Valovi Atlantika pljuskajo ob obalo, ki se zdi, da je iz jekla. Naprej! Morje je mirno. Nekaj milj proti levi opazimo danci ribiško ladjo. Čez dvajset minut se prikaže na naši desnici danska ladja Fyllo, katero smo obiskali pred nekaj dnevi in katere poveljnik je naš tovariš — letalec. Prišla je za nami, da nam odda poročila. Oblaki se skoraj dotikajo morja, zato moramo odstraniti anteno, kar omejuje sprejem in oddajo radiogramov. Letimo tik nad morskimi gladinami. Navadno to ni nič hudega. Kolikokrat sem nad Tirenskim morjem plul le dva metra nad vodo in opazoval, kako se je veter poigraval z valovi in kako so se v njih odbijali sončni žarki.

Toda tukaj je stvar čisto drugačna. Vse naokrog je sivo, mračno. Nebo in morje sta kakor dve strnjeni posodi, v katerih je zbrana otožnost vsega sveta. K sreči zaenkrat ne naletimo na druge težave. Če na vsej poti ne naletimo na večje težkoče, se moramo smatrati srečnimi.

Čez eno uro naletimo na dež, ki nas spremlja kakšnih petnajst minut. Ne dela nam preglavice; pripravljeni smo ga prenašati. Toda hipoma zagledam pred seboj meglo. Nemudoma se sklonim k višinomeru: smo v višini 150 metrov. Pregledam še zračni pritisk, ki me bo vznemirjal ves čas, do konca poleta. Vsako ladjo, ki jo bom zaznal v krogu 300 kilometrov, bom povprašal po zračnem pritisku.

Ura je 8.30. Približno 500 kilometrov smo se oddaljili od Islandije. Dospemo v območje megle. Velim pilotom, naj raztegnejo formacijo; ne bom jih več videl, dokler ne prispemo do obrežja Labradorja.

V začetku megla ni tako zelo nevarna. Gre le za manjše pasove, katere prodremo z gotovostjo, da pridemo kmalu zopet na svetlo. Od časa do časa dospemo do točk, kjer je nebo popolnoma jasno in morje pod nami gladko in mirno. Zdi se, kot da bi dospeli v oazo, kjer si živi odpočijejo. Moj Bog, koliko morja je na svetu! Saj smo šele na začetku naše poti. Kaj vse nas še čaka! Mogoče je monotonost brezmejnega morsk gladine vzrok, da se pot po morju zdi neprimerno daljša, kot pa potovanje po suhem. Nikamor ne moreš upreti pogleda. Vse postaja nekako fantastično okrog tebe. Domišljija bega po tej neskončnosti, kakor veter, katerega ne ovira nobena zapreka. Tak dolgo trajen polet preko oceana postane naravnost moreč. Skoraj instinktivno se oklepaš trdnih in konkretnih stvari: tovarišev, kabine. Kakor pri puščavniku, tako se tudi pri mornarju in še bolj pri letalcu vse življenje osredotoči na njegovo kabino. Ustvari si nekakšno intimnost v svojem gnezdu. Čas se le počasi vleče naprej; zadnje ure so najdaljše.

Edina stvar, ki nas nekoliko raztrese, je megla, ki še vedno ni nevarna. Le v nekaterih predelih je gostejša. Letalo se zaleti proti njej kakor proti kakšni fantastični trdnjavi, a čez nekaj minut si zopet na prostem in moreš gledati modro nebo nad seboj in morje v globini. Kar zabavno je. Zdi se kakor tekma preko ovir. Nič nas ne vznemirja.

Da bi mi čas hitreje minil, obnovim v spominu podrobnosti odhoda iz Reykjavika. Nekateri izmed tovarišev so imeli precejšnje težave zaradi vetra. Aramu se je moral truditi bolj kot vsi. Poročila so mi prihajala minuto za minuto, sproti, kakor so se posamezne skupine dvigale v zrak. Če je premor postal nekoliko daljši, sem nestrno povpraševal po nadaljnjih poročilih. Kakor na filmskem traku se je vse vrstilo pred mojimi duhovnimi očmi. S težavo sem obvladal notranji nemir. Ali se bodo srečno dvignili vsi? Ali se bo pripetila kakšna nezgoda? Končno prejemem sporočilo, da se je tudi zadnja skupina dvignila. Oddahnem se. Sedaj mi sledi 24 aparatov z enega kontinenta na drugi. Mogoče so zadnji prav sedaj zašli v prvi pas megle. V

duhu gledam vse svoje tovariše: njihov pozoren pogled in mišičaste roke; njihove vedno smehljajoče se obraze, ki pa so se med poletom nenavadno zresnili. Drugega za drugim mi domišljija privede pred oči.

Toda megla postaja medtem vedno bolj gosta. Položaj ni več zabaven, pač pa postaja vedno bolj resen. Čez nekaj časa postane megla popolnoma temna, tako da ne vidimo ničesar več okrog sebe; le instrumenti se svetijo pred nami. Zašli smo v deževni predel; dež lije kakor iz škafa in prihaja celo v notranjščino kabine. S tovarišem Cagnom se niti ne pogledava več. Oba krčevito drživa za volan in upirava poglede v instrumente. Za hip izpustim volan, da napišem Pezzaniju sporočilo: kakor navadno: vprašaj najbližjo ladjo o zračnem pritisku. Izročim listek Cagnu, da ga da Pezzaniju. V istem hipu pa se letalo nagne in Cagna ne more izročiti listka tovarišu. Dene ga v usta in ga drži z zobmi, medtem ko se s še večjo krčevitostjo oprijema volana. Trenutek je grozen. Letalo se parkrat stresne; isti občutek imam, kot ob nenadnem potresu. Napeti je treba vse sile. Kmalu je nevarnost minila.

Za trenutek me je prevzela groza. Imel sem občutek, kot da se je morje odprlo, da pokoplje naše letalo z nami vred. Pred dvema letoma sem na otoku Cipru občutil isto: občutil sem, kako so se morski valovi zgrnili nad menoj.

Vendar pa sem ostal popolnoma miren, kakor vedno pred nevarnostjo. Ni to nikaka zasluga, temveč dar narave.

Srca in stroji.

Ne dežuje več. Tudi megla ni več tako temna in gosta. Toda moje veselje traja le kratek hip. Znova zaidemo v meglo, še bolj gosto kot prej, le da je sedaj bela kot mleko. Izgleda, da je sploh ne bo več konec. Čas ne gre nikamor več naprej. Pošljem sporočilo tovarišem: »Že pol ure plovemo v izredno gosti megli; oddaljite se še bolj drug od drugega.« Okrepčam se s kavo in konjakom; isto storita tovariša.

(Nadaljevanje sledi.)